

**UCHWAŁA NR XIII/100/16
RADY GMINY W LIPNIE**

z dnia 18 lutego 2016 roku

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lipno na lata 2016-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz.1515 z późn.zm.¹) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r.poz..1390), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lipnie na lata 2016-2020, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. , poz. 1045 i poz. 1890.

Załącznik do Uchwały Nr/XIII/ 100 / 2016
Rady Gminy w Lipnie z dnia 18 lutego 2016 roku

Gmina Lipno

**Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Lipno
na lata 2016-2020**

Spis treści

Wprowadzenie	
Rozdział I. Podstawa prawna Programu	
Rozdział II. Zjawiska przemocy	
11.1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	
11.2. Rodzaje i formy przemocy	
11.3. Fazy przemocy	
11.4. Skutki doświadczania przemocy w rodzinie	
11.5. Zasady pomocy	
Rozdział III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.	
III. 1. Charakterystyka gminy	
III. 2. Diagnoza środowiska lokalnego.....	
Rozdział IV. Cele i zadania Programu	
IV. 1. Cel główny i cele operacyjne.....	
IV.2. Cele szczegółowe	
IV.3. Działania i adresaci Programu.....	
IV.4. Założenia Programu	
IV.5. Realizatorzy Programu.....	
IV.6. Czas Realizacji	
Rozdział V. Finansowanie i monitoring programu.....	
V.1. Źródła finansowania Programu.....	
V.2. Monitoring i ewaluacja Programu	
Zakończenie	

Wprowadzenie

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lipno na lata 2016-2020 zwany dalej Programem, został opracowany w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej w rodzinie oraz minimalizowania jej negatywnych następstw w życiu społeczeństwa lokalnego.

Przemoc w rodzinie, ze względu na poważne skutki psychiczne, fizyczne, społeczne i wychowawcze, jakie doznają jej ofiary, jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Jako problem społeczny występuje we wszystkich kulturach i w równy sposób dotyka przedstawicieli różnych grup społecznych, bez względu na ich status materialny, wykształcenie, wyznanie i miejsce zamieszkania. Rzeczywiste jej rozmiary są trudne do zmierzenia i stanowią podstawę wielu ludzkich tragedii, które z różnych powodów nie zostają ujawniane i zgłaszane organom ścigania. Ze względu na specyfikę samego zjawiska, osobistą tragedię, cierpienie ofiar i wstyd przed otoczeniem, problem ten bywa często przemilczany przez same ofiary. Dramaty, które rozgrywają się w czterech ścianach domów i mieszkań mają poważne konsekwencje dla wszystkich członków rodzin. Dotyczy to nie tylko ofiar i sprawców przemocy, ale również jej świadków. Przemoc należy bez wątpienia zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej, które w swojej konsekwencji są destruktywne dla całej rodziny, godzą w podstawowe wartości, właściwe dla społeczeństwa demokratycznego.

Program dotyczy przede wszystkim wspierania osób, które w swoim życiu doznały przemocy. Ofiary przemocy doświadczają lęku, bezsilności i przygnębienia. Wycofują się z życia społecznego. Stają się bezradne, nie mają siły na samodzielne podjęcie działań w celu zmiany sytuacji. Ich ciało i psychika doznają urazów, podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Tym osobom konieczna jest pomoc. Potrzebne są miejsca, w których dzięki informacji i pomocy psychologicznej ofiary będą mogły zaleczyć swoje rany psychiczne i podjąć pracę nad zmianą swego życia i umocnieniu samego siebie, - czyli krok po kroku zaczną stawać na własne nogi. Niektóre osoby wymagają informacji na temat tego, co mogą zrobić, gdy znajdują się w sytuacji przemocy, wiedzy na temat przemocy, inne

natomiast, które zrobiły już pierwszy krok, potrzebują edukacji i wsparcia emocjonalnego.

Chcąc zrozumieć przemoc w rodzinie, nie należy ograniczać się do samych zachowań sprawcy i ofiary. Należy przeanalizować również relacje pomiędzy pozostałymi członkami rodzin. Na relacje w rodzinach bardzo silnie wpływa też środowisko społeczne i panujące w nim obyczaje. Czynniki takie jak stres, ubóstwo, niepewność jutra, brak odpowiedniego wsparcia społecznego modyfikują rozmiar i zakres wiktyimizacji.

Biorąc pod uwagę zachowania ludzi w kontekście społecznym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lipno na lata 2016-2020.

Program ten zawiera zarówno podstawy prawne działania, zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, jak i wymienia adresatów i realizatorów Programu.

Cele i działania Programu mają odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Lipno w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wychodząc z założenia, że przemoc w rodzinie nie jest tylko problemem indywidualnym, lecz społecznym, zakłada się w ramach Programu współpracę samorządu gminy m.in. z administracją rządową, organizacjami pozarządowymi, Sądem Rejonowym, Komendą Powiatową Policji, Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kościołem. Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak również przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie kompetencji służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy i podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Punktem wyjścia do opracowania programu jest analiza dotychczasowego stanu wiedzy na temat przemocy oraz dotychczasowe doświadczenie w zapobieganiu przemocy w rodzinie.

Cele, działania i zadania będą podlegać ewaluacji.

Rozdział I. Podstawa prawna Programu

W odpowiedzi na problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Lipno, powstał Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, w dalszej części opracowania zwany Programem. Został on opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Tekst uchwalony w dniu 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78 poz.483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.);
- 6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.);
- 7) Uchwała Nr XXXII/212/14 Rady Gminy w Lipno z dnia 6 lutego 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lipno w latach 2014 – 2020.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rozdział II. Zjawiska Przemocy

II.1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

JEST INTENCJONALNA Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

POWODUJE CIERPIENIE I BÓL Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

W świetle Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako **przemoc w rodzinie** należy rozumieć:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Ustawa, jako członka rodziny definiuje *"osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą"*.

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a rozmaite sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy są użyteczne głównie dlatego, że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej. Zbytne uproszczenie powoduje, że rozwiązanie tego problemu wydaje się nadzwyczaj łatwe, np. „alkoholizm powoduje występowanie przemocy”. Tymczasem praktyka i wiedza wskazują, że przemoc występuje zarówno w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym jak i wolnych od niego. Większość osób nadużywających alkoholu, które pod jego wpływem stają się agresywne wobec członków własnej rodziny, przyznaje się do stosowania przemocy również na trzeźwo. Alkoholizm nie jest przyczyną przemocy, ale występującym z nią uwarunkowaniem, podobnie jak wiele innych zjawisk. Podana powyżej definicja przemocy nie wyczerpuje wszystkich znamion przemocy, nie mieści się w niej przemoc ekonomiczna. Przemoc może dotyczyć ofiary również pośrednio. Sprawca, chcąc mieć kontrolę nad ofiarą, może grozić wyrządzeniem krzywdy zwierzęciu domowemu lub zniszczeniem przedmiotów mających szczególne znaczenie dla ofiary. Ten rodzaj przemocy jest równie okrutny.

Przemoc ma różne aspekty i oblicza:

- a) jest procesem, gdyż nie pojawia się zniemacka i tworzy cykle, o ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem, o toczy się w wymiarze dominacji i uległości, gdyż osoba stosująca przemoc tzw. sprawca dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy

- (potocznie zwaną ofiarą),
- b) jest zjawiskiem zależnym od udziału człowieka, co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą. Każdy człowiek jest odpowiedzialny za to, co zrobi z pojawiającym się u niego uczuciem złości, o przemoc przejawia się w różnych formach,
 - c) niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

II. 2. Rodzaje i formy przemocy.

Kiedy mówi się o przemocy w rodzinie, najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazwaną również „gorącą” oraz psychiczną nazwaną „zimną”.

Przemoc gorąca charakteryzuje się niekontrolowanymi wybuchami agresji, wściekłości, chamstwem oraz brutalnością. Sprawca nie przebiera w środkach okazując swoją złość i wyższość, czuje się bezkarny. Towarzyszą jej różnorodne formy ekspresji takie jak: krzyki, głośne wyzwiska, rękoczyny, impulsywne zachowania, gwałtowne zadawanie bólu. Objawy przemocy są jaskrawe i widoczne dla otoczenia. W takich przypadkach częściej reaguje środowisko np. sąsiedzkie, mają miejsce interwencje policji.

Przemoc chłodna jest bardziej „wyrafinowana”: sprawca dużą uwagę zwraca na brak widocznych śladów, objawów, czy świadków. Często ten rodzaj przemocy jest określony jako przemoc „w białych rękawiczkach”. Sprawca znajduje usprawiedliwienie nawet wtedy, gdy jest świadomym cierpienia, które spowodował. Z racji braku dowodów ofierze trudno wykazać, że doznaje krzywdy, policja i inne służby interweniują rzadko. Sprawcą może być osoba spostrzegana w środowisku jako człowiek prawy i dbający o rodzinę.

Szkody wyrządzone przez tą formę przemocy są często znacznie poważniejsze niż wyrządzone w napadzie złości, ponieważ często trwa całymi latami i wnika głęboko w psychikę ofiary, powodując poważne problemy natury psychicznej, różnorodne lęki i zatracenie poczucia własnej wartości.

W literaturze przedmiotu podkreśla się fakt, iż przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą powiązane – oparte są na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do przemocy fizycznej – pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie

do drugiej – to jednak fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu towarzyszą również prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala sprawcy na utrzymanie pełnej kontroli nad ofiarą.

Formy przemocy.

Przemoc w rodzinie jest pojmowana jako wywieranie wpływu na innych ludzi. Może przyjmować różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **przemoc fizyczna** – jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi. Przejawami przemocy fizycznej są: popychanie, policzkowanie, szarpanie za włosy, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, drapanie, plucie, wykręcanie rąk, krępowanie lub uwięzienie (zamykanie w domu), świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne (np. szybka jazda samochodem). Przemoc fizyczna jest najbardziej widoczna – pozostawiająca ślady w postaci zadrapań, sińców, złamań.
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, straszenie zabójstwem lub użyciem siły, emocjonalne wykorzystywanie w postaci oskarżania, upokarzania, poniżania, obwiniania i manipulowania poczuciem winy, wyzwisk, oskarżania o spowodowanie przemocy, zaprzeczania i minimalizowania przemocy, wykorzystywania dzieci do sprawowania kontroli, porywania dzieci i przetrzymywania ich, gróźb pozbawienia władzy rodzicielskiej, wrogiego nastawienia dzieci wobec matki/ojca, sztywnego definiowania ról kobiety/mężczyzny.

- **przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

- **zaniedbanie** – niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny, narażanie ich na głód, niedożywianie, brak opieki, obojętność, pozostawienie w niewłaściwych warunkach lokalowych i bytowych, chłód emocjonalny. Ta forma przemocy dotyczy głównie dzieci, ale również dotyka osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

- **przemoc ekonomiczna (materialna)** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. uniemożliwianie podjęcia lub utrzymania pracy, zabieranie oszczędności, niszczenie wartościowych przedmiotów, nie informowanie o dochodach, wydzielanie środków tylko na te cele, które sprawca uznaje za słuszne, pozostawianie samego partnera z problemami finansowymi i potrzebami rodziny).

- **przemoc polegająca na osaczaniu** – np. ciągle chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia.

- **przemoc w wymiarze społecznym** – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej formy, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad ofiarą.

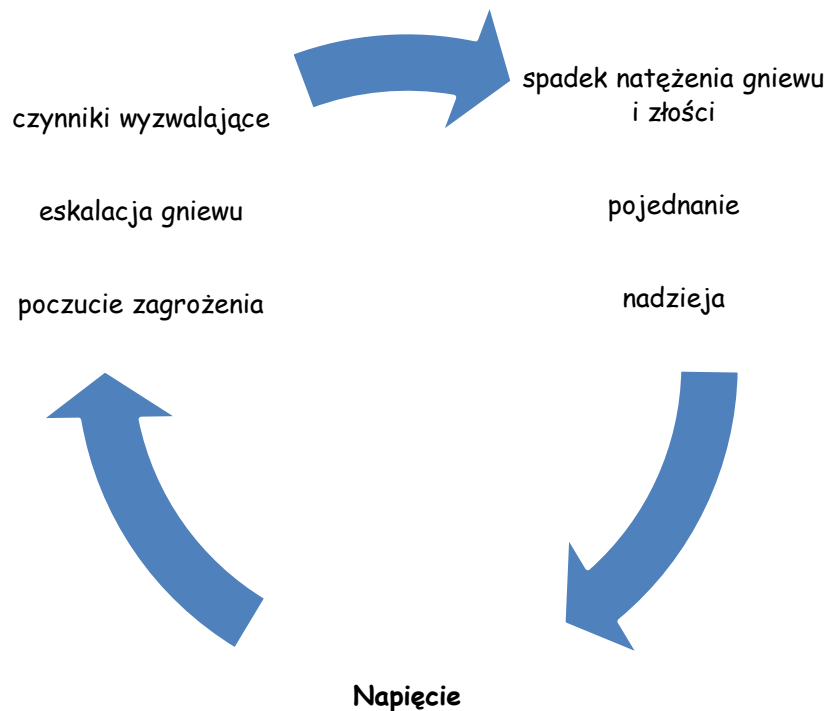
II. 3. Fazy przemocy

Dla zrozumienia dlaczego tak trudno osobom doznającym przemocy zmienić swoją sytuację ważne jest przyjrzenie się specyficznej relacji między osobą stosującą przemoc a jej ofiarą. Zdecydowana większość ofiar nie doświadcza przemocy w sposób ciągły. Przemoc nie ma charakteru jednorazowego incydentu, ale ma charakter cykliczny. Obecność tych cykli wyjaśnia proces wiktylizacji osób doznających przemocy, a także pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności.

W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swojej intensywności i czasu trwania:

- 1. faza narastania napięcia (in. tworzenia i budowania napięcia)**- między ofiarą a sprawcą przemocy pojawia się napięcie, coraz częściej pojawiają się kłótnie, spięcia. Sprawca jest coraz bardziej poirytowany, prowokuje awantury, stając się przy tym coraz bardziej agresywny. Ofiara próbuje naprawić domową atmosferę. Mimo to w relacji między nimi dominuje stres, frustracja, słaba komunikacja, napięcie. Są one tak silne, że dochodzi do „wybuchu” – przemocy.
- 2. faza gwałtownej przemocy (in. wybuchu, incydentów bicia)**- służy rozładowaniu negatywnych emocji (awantura, walka, pobicie). Zwykle agresję sprawcy wywołuje drobne wydarzenie, w wyniku którego staje się on bardzo gwałtowny i wpada w szał. Agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary (sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszają agresji).
- 3. faza miodowego miesiąca (in. uspokojenia i miłości)** – po wyładowaniu złości sprawca dostrzega, że posunął się za daleko i w związku z tym przeprosza, obiecuje, że nigdy się więcej nie powtórzy lub po prostu zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Faza ta jest przemijająca i rozpoczyna się znowu faza narastania napięcia.

Przemoc

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą ta faza, jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Sprawca coraz bardziej czuje się bezkarny, a jego ofiara – bezradna. Nabiera ona przeświadczenia, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. W wyniku nieskutecznych prób obrony siebie osoba krzywdzona przyjmuje tożsamość ofiary - jest przekonana, że tak naprawdę zasługuje na takie traktowanie (proces wiktyimizacji). Jest to symboliczny „moment” (choć realnie jest to długotrwały proces, a nie moment) zwycięstwa sprawcy nad ofiarą. Jeśli ofiara utrwalonej przemocy nie otrzyma pomocy z zewnątrz jej szanse na wyrwanie się z pułapki i na uratowanie są niewielkie.

II. 4. Skutki doświadczania przemocy w rodzinie.

Przemoc jest zjawiskiem bardzo dramatycznym, złożonym i destrukcyjnym. Przejawom agresji w rodzinie towarzyszy niestety społeczne przekonanie o niecelowości ingerencji w wewnętrzne problemy rodziny. Stanowi to poważny problem, uniemożliwiający skuteczną pomoc ofiarom rodzinnej przemocy.

Wszystkie zdarzenia i przejścia związane z wystąpieniem przemocy powodują psychiczny uraz - Zespół Stresu Pourazowego (PTSD). Może być on efektem jednorazowego wydarzenia lub też konsekwencją powtarzającej się spirali przemocy.

Osoby będące ofiarami przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zewsząd wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, czego efektem są również koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również niszczyć kontakty społeczne, przyjaźń oraz miłość i przywiązanie do rodziny. Występuje również często pewna ambiwalencja w stosunku do osób krzywdzących: od wycofywania się do rozpaczliwego poszukiwania kontaktu z taką osobą. System obronny ofiary zwykle załamuje się, staje się ona bezbronna i uległa, towarzyszy jej poczucie zniechęcenia, zmęczenia fizycznego i psychicznego oraz rezygnacji we wszystkich sferach życia. Mogą również wystąpić stany tzw. zawężenia, czyli stany zmiany świadomości (stan ten jest swojego rodzaju ucieczką przed rzeczywistością), które przypominają trans hipnotyczny. Występuje wówczas rezygnacja, obniżenie inicjatywy oraz krytycznego osądu, oderwanie od rzeczywistości, a nawet zmiany w odczuwaniu (odrętwienia) oraz zaburzone poczucie rzeczywistości (czasu, miejsca, depersonalizacje).

Osoby, które doznały przemocy przejawiają również zaburzenia regulacji emocji. Nie radzą sobie z wybuchami agresji, występowaniem gniewnych dysforii, innym razem natomiast wyrażają niechęć do jakichkolwiek form przemocy. Towarzyszy im również wzmożone napięcie oraz nerwowość. Objawy te nasilają się i utrwalają w sytuacji powtarzających się napadów i aktów przemocy.

W sytuacji kiedy jednostka dochodzi do przekonania, iż nie może nic zrobić, nie ma wpływu na sytuację, popada w stan biernej rezygnacji. Często w połączeniu z pewnym

specyficznym poczuciem winy (wywołanym przekonaniem, iż to ofiara jest winna takiego zachowania sprawcy - prowokuje) może to doprowadzić do *syndromu wyuczonej bezradności*. Ofiara wówczas „poddaje się”, zaprzestaje jakichkolwiek działań, gdyż zdaj sobie sprawę, iż nie ma znacznego wpływu na to, co się dzieje. Skutki tego syndromu mogą być wielorakie. Od deficytów poznawczych (przekonanie o niemożności zmiany sytuacji i wpływu), poprzez deficyty w motywacji, do deficytów emocjonalnych wyrażających się w stanach apatii i lęku, uczucia zmęczenia i depresji.

Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akt przemocy tj. najczęściej dzieci. Wydarzenia z dzieciństwa mają ogromne znaczenie dla całego życia człowieka. Wpływają na rozwój dziecka, umiejętność współżycia z innymi i budowania bliskich intymnych relacji. Dzieciństwo jest okresem podczas którego kształtuje się nasza osobowość, rozwija emocjonalność i style zachowania. Wszystkie negatywne wydarzenia i urazy uniemożliwiają prawidłowy rozwój, prowadząc dziecko na obszary patologiczne.

Bycie świadkiem przemocy jest silnym urazem, nigdy nie pozostaje bez śladów w psychice. Objawia się on nasilonymi zaburzeniami emocjonalnymi: częsta złość, dużo lęku i smutku, niska samoocena. Zaburzenia powstają także w pozostałych sferach:

- a) w zachowaniu (agresja, nadpobudliwość, wagarowanie, okrutne traktowanie zwierząt),
- b) w funkcjach społecznych (niezdolność do empatii, niewielkie umiejętności społeczne, poczucie odrzucenia przez rówieśników),
- c) w funkcjach poznawczych (złe oceny w szkole, opóźniony rozwój mowy, nieprawidłowy rozwój intelektualny),
- d) w zdrowiu fizycznym (zaburzenia łaknienia, jedzenia, snu, choroby psychosomatyczne, nocne moczenia, opóźniony rozwój fizyczny i motoryczny).

Poważne problemy u dzieci - świadków przemocy w domu - związane są również z wchodzeniem w związki w życiu dorosłym: zły obraz rodziny, miłości, bliskości powoduje, że same często tworzą związki patologiczne, stając się albo agresorem dla swego partnera, albo ofiarą.

Skutki doświadczania przemocy w rodzinie (Anna Brzezińska).

Postawa wobec agresji i przemocy	<ul style="list-style-type: none">- traktowanie przemocy jako normalnego zjawiska przynależnego do bycia w rodzinie,- stosowanie przemocy w celu rozwiązania problemów lub konfliktów z rówieśnikami i członkami rodziny.
Postawa wobec rodziny	<ul style="list-style-type: none">- poczucie winy z powodu niezgody panującej między rodzicami,- wstyd z powodu agresji członków rodziny, co powoduje, że ofiary izolują się od rówieśników.
Poziom i formy aktywności	<ul style="list-style-type: none">- nadmierne pobudzenie i nadmierna aktywność w wielu sytuacjach które wcale tego nie wymagają,- osłabienie kontroli nad własnymi reakcjami, duża impulsywność,- duża niecierpliwość w działaniu, nieumiejętność doczekania nagrody.
Jakość relacji interpersonalnych	<ul style="list-style-type: none">- trudności z zachowaniem dystansu wobec innych osób,- podejrzliwość i nieufność w stosunku do rówieśników i dorosłych,- trudności ze znoszeniem wszelkich ograniczeń.
Emocjonalność	<ul style="list-style-type: none">- duża zmienność nastrojów (w jednej chwili przechodzenie od zadowolenia do złości bez wyraźnego powodu,- problemy z rozpoznawaniem i nazywaniem swoich uczuć.
Uczenie się agresji	<ul style="list-style-type: none">- predyspozycje do stawiania się ofiarami agresji i różnych form przemocy ze strony innych ludzi (zarówno dorosłych jak i rówieśników),- tendencja do powtarzania swoich negatywnych doświadczeń we własnych rodzinach i w grupach rówieśniczych,- aprobowanie przemocy jako „normalnego” sposobu rozwiązywania konfliktów w wychowywaniu swoich dzieci.

Przemoc nie kończy się samoistnie - pierwszym krokiem do jej przerwania jest przełamanie izolacji i milczenia. Biorąc pod uwagę szereg dramatycznych konsekwencji oraz częstość występowania przemocy w rodzinie należy podjąć działania zmierzające w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Przemoc powoduje oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy (są nimi najczęściej dzieci). Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami

agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar. Dzieci wychowane w rodzinach, gdzie dochodziło do przemocy, często powielają zachowania swoich rodziców. Mają trudności w nawiązywaniu bliskości z innymi, nie radzą sobie w rozwiązywaniu problemów i konfliktów.

Zasady pomocy

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym, jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwnych opóźniających zmianę.

W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywającej się stosuje się interwencję, poradnictwo a następnie terapię. Uwarunkowane jest to faktem, że aby móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy, gdy przestanie doświadczać przemocy, można zająć się śladami krzywd z przeszłości. Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania to:

- **bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,**
- **autonomia osoby doznającej przemocy,**
- **odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.**

Przemoc może spowodować poważne obrażenia a nawet śmierć, dlatego istotnym jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia ze strony sprawcy. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie

przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa. Osoba doznająca przemocy powinna być jak najszybciej odizolowana od sprawcy przemocy. Najkorzystniej byłoby, aby to sprawca przemocy został odizolowany, gdyż to on powinien ponosić konsekwencje swoich czynów. Jeśli natomiast osoba lub osoby, które doznały przemocy opuszczą miejsce swojego zamieszkania, należy jak najszybciej udzielić im schronienia i podjąć działania edukacyjne i prawne.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- interwencja,
- udzielenie schronienia,
- informacja,
- edukacja,
- wsparcie emocjonalne,
- wsparcie psychologiczne,
- terapia,
- pomoc prawna,
- pomoc pedagogiczna,
- pomoc materialna.

Rozdział III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.

III. 1. Charakterystyka Gminy

Gmina wiejska Lipno usytuowana jest w środkowo – wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego, zajmując centralną część powiatu lipnowskiego.

Rysunek 1. Położenie Gminy Lipno na tle województwa kujawsko – pomorskiego oraz powiatu lipnowskiego.

Źródło: <http://www.lipno.nowoczesnagmina.pl/>

Niniejsza jednostka samorządu terytorialnego graniczy z 7 gminami oraz 1 miastem:

- od północy z gminą Kikół i Chrostkowo,
- od wschodu z gminą Skępe i Wielgie,
- od południa z gminą Fabianki,
- z zachodu z gminą Czernikowo i Bobrowniki.

Gmina Lipno składa się z 36 sołectw, do których należą: Barany, Białowieżyn, Biskupin, Brzeźno, Chlebowo, Chodorążek, Głodowo, Rumunki Głodowskie, Huta Głodowska, Grabiny, Ignackowo, Jankowo, Jastrzębie, Karnkowo, Rumunki Karnkowskie, Kolankowo, Kłokock, Komorowo, Krzyżówki, Lipno I, Lipno II, Łochocin, Maliszewo, Okrąg, Ostrowite, Ostrowitko, Osmiałowo, Piątki, Popowo, Radomice, Tomaszewo, Trzebiegoszcz, Wichowo, Wierzbick, Zbytkowo i Złotopole.

Z danych ewidencji ludności (stan na 31.12.2015 r.) wynika, że w Gminie Lipno zamieszkuje 12075 mieszkańców, z czego 6116 stanowią kobiety, 5959 stanowią mężczyźni.

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie gminy wiejskiej Lipno jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie. Adresatami wsparcia socjalnego są najczęściej rodziny cierpiące niedostatek z powodu ubóstwa bądź bezrobocia, rodziny wielodzietne, rodziny niewydolne opiekuńczo i wychowawczo, osoby niepełnosprawne, rodziny dotknięte przemocą i uzależnieniami.

Tabela 1. Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez GOPS w Lipnie

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Ubóstwo</i>	610	591	639	633	557	478	2318	2174	2294	2227	1956	1647
<i>Sieroctwo</i>	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	5	0
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	98	81	89	78	74	84	554	455	460	445	431	479
<i>Bezrobocie</i>	423	420	446	488	425	358	1566	1499	1662	1706	1474	1258
<i>Niepelnosprawność</i>	106	92	94	117	115	108	331	267	282	359	334	296
<i>Długotrwała choroba</i>	71	58	54	63	57	52	230	179	176	190	183	134
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego</i>	32	32	30	40	56	52	101	103	92	118	173	167
<i>w tym: - rodziny niepełne</i>	32	28	26	35	47	47	101	94	87	113	150	144
<i>- rodziny wielodzietne</i>	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	11	11
<i>Alkoholizm</i>	3	5	4	8	8	6	12	16	17	25	30	25
<i>Narkomania</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego</i>	2	2	2	7	6	6	2	2	2	7	11	6
<i>Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa</i>	0	2	2	5	3	12	0	5	11	12	8	51

Z obserwacji pracowników socjalnych, analizy dokumentów, a także biorąc pod uwagę powody przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie można stwierdzić, że skala występowania zjawiska przemocy na przełomie ostatnich lat stale rośnie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z Policją, Sądem, Kuratorami Sądowymi, Pedagogami wszystkich placówek szkolnych, innymi instytucjami i sektorem pozarządowym, Parafią Rzymsko-Katolicką oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych. Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, gdzie terapeuta udziela porad również dla osób współuzależnionych i członków rodzin alkoholików, bo w przeważającej części w tych środowiskach występuje przemoc (w różnych aspektach – fizyczna, psychiczna, zaniedbania), a sprawcy przemocy najczęściej wywodzą się z grona osób uzależnionych od alkoholu.

III. 2. Diagnoza środowiska lokalnego.

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie otrzymanych informacji z Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lipnie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie, Szkół, Kuratorów Sądowych, pracowników socjalnych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie.

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lipnie wynika, że w 2014 roku przekazano przez poszczególne podmioty zobowiązane do realizacji procedury niebieskiej karty 22 Niebieskie Karty do wszczęcia procedury. Natomiast w 2015 roku 16 Niebieskich Kart.

Zachowania agresywne są najczęstszym sposobem rozwiązywania konfliktów między dziećmi, sposobem na zdobywanie lepszej pozycji w grupie lub ochroną przed atakami innych. Na podstawie informacji otrzymanych ze szkół podstawowych i gimnazjów ustalono, że wśród uczniów podczas przerw lekcyjnych zdarzały się akty przemocy, agresji – były to sporadyczne wypadki agresji fizycznej oraz werbalnej tj. wyśmiewanie, przezywanie, skarżenie, szyderstwa itp. Rzadko wśród uczniów występowało wulgarne słownictwo,

obmawianie, wyszydzanie. Nie było zastraszania oraz czynów przestępczych. Uczniowie zazwyczaj zgłaszali występowanie agresji w szkole oraz zaniedbań ze strony rodziców bezpośrednio do wychowawcy lub pedagoga. Pedagodzy szkolni ani wychowawcy nie zauważyli, by rodzice stosowali wobec dzieci przemoc fizyczną, natomiast zauważalne były zaniedbania (rodzice nie interesowali się postępami w nauce, nie sprawowali odpowiedniej kontroli nad dziećmi, często dzieci przychodziły głodne, bez podstawowych pomocy naukowych niezbędnych do odrabiania lekcji, w nieodpowiednim stroju - niedostosowanym do pogody), a w niektórych przypadkach brak zainteresowania losem swoich dzieci (szkolnym i nie tylko). W 2 przypadkach zostało to zgłoszone do Sądu Rejonowego.

Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie wynika, że zjawisko przemocy jest zatajane przez ofiary lub też bagatelizowane. Rodziny dotknięte przemocą są bardzo niechętne do rozpoczęcia procedury *Niebieskiej Karty*. Wyniki pracy socjalnej wskazują również na występowanie niepokojącego zjawiska stosowania przemocy wobec osób starszych ze strony członków ich najbliższej rodziny.

Wśród podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 roku 7 rodzin zostało objętych pomocą z uwagi na występującą przemoc, w 2015 roku wsparcia z tego tytułu udzielono 9 rodzinom. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku figurowało 18 osób zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników socjalnych, Policję inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Na podstawie analizy dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stwierdza się, że do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lipno należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, pobicia, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie, dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne. Zjawiskiem występującym w naszej Gminie jest przemoc ekonomiczna wobec osób starszych przejawiająca się odbieraniem im świadczeń rentowych lub emerytalnych, zmuszaniem do zaciągnięcia kredytów i niespłacanie ich.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania.

III. 3. Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • doświadczenie zawodowe i wiedza pracowników, • współpraca z samorządem gminy, • efektywne działania grup roboczych, • działanie Zespołu Interdyscyplinarnego, • współpraca z Sądem, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, • gotowość pracowników do kształcenia się, • bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zaplecza technicznego do realizacji punktu konsultacyjnego, • mała aktywność organizacji pozarządowych, • brak superwizji dla pracowników i członków grup roboczych,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości wśród mieszkańców gminy na temat przemocy, • zminimalizowanie zjawiska przemocy w rodzinie, • łączenie działań lokalnych sektora publicznego i organizacji pozarządowych, • zwiększenie dostępności poradnictwa dla osób doświadczonych przemocą, • kształtowanie u dzieci i młodzieży postaw prospołecznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • mała liczba miejsc w schroniskach, • brak mieszkań socjalnych, • niewystarczające środki finansowe na realizację zadań gminy, • pogłębiające się bezrobocie i ubóstwo, • brak zaufania do instytucji publicznych, • głęboko zakorzenione mity i stereotypy na temat przemocy, • brak przygotowania do zmiany u ofiar przemocy,

Rozdział IV. Cele i zadania Programu.

IV. 1. Cel główny i cele operacyjne

Celem głównym Programu jest:

przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

Cel realizowany jest poprzez:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy, informacji i edukacji dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz jej świadków.
- 2) Zwiększenie świadomości praw osobistych i zdobycie umiejętności niezbędnych do korzystania z nich.
- 3) Zdobycie umiejętności wychodzenia z kryzysu i radzenia sobie w sytuacji kryzysowej.
- 4) Działania o charakterze edukacyjnym i wspierającym dla osób doświadczających przemocy, zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których zostało zaburzone pełnienie ról społecznych.

IV. 2. Cele szczegółowe

- 1) Wczesne rozpoznawanie i reagowanie na sytuacje przemocy w rodzinie.
- 2) Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3) Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw.
- 4) Łączenie i koordynowanie działań lokalnych, tj. sektora publicznego i organizacji pozarządowych.
- 5) Pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinach.
- 6) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

IV. 3. Cele będą realizowane poprzez następujące działania:*profilaktyczne, tj.* edukacja kierowana do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,

a) interwencyjne, tj. wkroczenie w sytuację ostrego kryzysu, którego celem jest zatrzymanie kryzysu oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobom poszkodowanym, przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i zbadanie sytuacji po to, aby podjąć odpowiednie działania chroniące osoby uwięzione w przemoc, założenie „Niebieskiej Karty”,

b) pomoc psychologiczną dla osób uwięzionych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca).

Adresaci programu:

- osoby zagrożone przemocą w rodzinie,
- osoby doznające przemocy w rodzinie,
- świadkowie przemocy w rodzinie - osoby, które w sposób pośredni lub bezpośredni uczestniczą w sytuacji występowania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci,
- mieszkańcy Gminy Lipno,
- służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

IV . 4. Założenia Programu

Dzięki wprowadzeniu Programu, zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów dla mieszkańców Gminy Lipno:

— zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy wobec zjawiska przemocy,

- nabycie umiejętności korzystania z instytucjonalnych form wsparcia,
- poznanie mechanizmów powstawania sytuacji kryzysowej, faz i rodzajów przemocy oraz nabycie umiejętności radzenia sobie,
- złagodzenie psychologicznych skutków przemocy domowej, odzyskanie równowagi psychofizycznej przez osoby dotknięte przemocą,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie,
- pomoc i wsparcie dla osób doświadczonych przemocą.

IV. 5. Realizatorzy Programu

Głównymi realizatorami Programu są Urząd Gminy Lipno Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Parafie i związki wyznaniowe funkcjonujące na terenie Miasta i Gminy Lipno, media.

IV. 6. Czas Realizacji

Program będzie realizowany od marca 2016 roku do grudnia 2020 roku.

Rozdział V. Finansowanie i monitoring programu.

V. 1. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania Programu będą środki własne gminy.

V. 2. Monitoring i ewaluacja Programu

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami

monitorowania programu będą wyznaczone zadania do realizacji i wskaźniki.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe problemów związanych z przemocą w rodzinach objętych pomocą,
- ocenę poziomu zaawansowania poszczególnych działań,
- ocenę zaangażowania,
- skuteczność podejmowanych działań,
- planowanie działań na lata następne.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie.

Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Wójtowi gminy Lipno sprawozdania z realizacji Programu.

Zakończenie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowi interdyscyplinarną strategię działań mających na celu lepsze diagnozowanie oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadania zapisane w Programie realizowane są przez Urząd Gminy Lipno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy, Prokuraturę, Policję, placówki oświatowe i służby zdrowia, organizacje pozarządowe.

Cele i zadania programu zostały zaplanowane w sposób ogólny, co umożliwi dostosowanie podejmowanych działań do potrzeb. Program będzie monitorowany oraz ewaluowany co rok w formie rocznego sprawozdania.